

Неделя на светите отци от Първия вселенски събор

Братя и сестри,

В днешната неделя седма след Пасха, след Възкресението на нашия Спасител Господ Иисус Христос, чествуваме паметта на Светите отци от Първия Вселенски събор.

Това са 318 боговдъхновени мъже – епископи, презвитери и дякони, събрани от богоумъдрения равноапостолен император Константин в град Никея, срещу столицата Константинопол. Те са свикани, за да изслушат злочестивото учение на еретика Арий и неговите привърженици, да го изслушат, да изложат Христовата вяра така, както е разкрита от Господ на апостолите, да приканят към покаяние съгрешилите и паднали в ерес, а непоправимите да отлъчат от Божието стадо.

Те не са се събрали с Арий и неговите следовници в името на компромиса. Те са събрани, за да устояват истината, за да опазят Христовото стадо. Сред тях изпъкват имената на свети Осий Кордобски, свети Спиридон Чудотворец, свети Николай Мирликийски, бъдещият Атанасий Велики, дошъл като дякон на епископ Александър от Египет. Те и мнозина други православни светители установяват текста на Символа на вярата, така както го произнасяме и до днес. Всяка една дума, всяко понятие в това наше изповедание е списано с помощта на Светия Дух, съдействал на 318-те облагодатени мъже, дошли от всички краища на християнския свят. Затова и съборът е наречен „вселенски“, защото от целия тогавашен цивилизован свят пристигат епископи, които съвместно решават как да формулират веровите истини, за да бъдат предпазени бъдещите поколения от еретически лъжеучения.

И ние днес изповядаме вярата така, както преди 17 века са я описали в слова отците на Първия Вселенски събор. А че е събор на правда и законност, угоден на Светия Дух, е видно и от техния подпис под съборните решения, подпис като на апостолския събор от 51 г. – „*Угодно бе на Светия Дух и нам*“.

И като имаме предвид, че в числото на тези боговдъхновени мъже е имало и не малко изповедници – ослепени, осакатени, обезобразени от езическите гонения на Диоклетиан и другите императори-езичници, защитили вярата с кръв и мъченичество, вече знаем какъв светъл сомн на правоправещи и живеещи в Христа църковни люде са били там.

Те решават и въпроса за празнуването на Пасха – въпрос, който е разделял тогавашния християнски свят. Те решават да празнуваме Пасха така, както го прави Православната Църква до днес – в първия неделен ден след пролетното равноденствие, след еврейската Пасха.

Скъпо е и завещанието на Светите отци в техните правила – на този събор се решава, че духовенството може да не е безбрачно и част от духовниците да са свързани в честен брак, както мнозина от апостолите, които са били семейни. (У нас, за свещениците в мирската църква е дори задължително да са семейни.) А тези, които доброволно избераат безбрачието, могат да се подвизават като монаси.

Решенията на този Първи Вселенски събор през 325 г. са тъй важни и поради победата на християнството по целия тогавашен свят. От руините на езическа Римска империя възкръсва християнската вероизповед, вече не скрита в катакомбите, а възплътена в тържествена литургичност, в прекрасни храмове.

Тачим 318-те отци на Първия Вселенски събор, като устояващи истината, като възгласители на Светия Дух, като оръдия на Божията воля. Те са пример за нас, защото не с компромиси са водели своята битка за истината, ще рече за Христа. За тях най-важното е било сразяването на лъжата, защото зад всяка лъжа стои бащата на лъжата – човекоубиецът дявол. И всеки от тези достойни църковни водачи е бил готов да даде и живота си за истината, ще рече и за Църквата, която е невеста Христова.

Нека добре да помним това в днешното време на съглашателства, компромиси и избягване на истинските означения на нещата. Да помним това в нашия свят, където на каноните, а често и на догматите, се гледа едва ли не като на отживелица, останала от средновековието.

Да не забравяме, че Христос не се променя. Той е Един и Същ и вчера, и днес, и утре. И онова, което е завещал на апостолите, е предадено на светителите, запечатано с кръвта на мъчениците, засвидетелствано от изповедниците и възплътено в подвизите на аскетите.

Онова стоене в истината, ще рече стоене в Христа, стоене в Църквата, е повече от всички измамни миролюбиви съглашателства, действащи под флага на разбирателство, единение и подаване на ръце.

Светите отци не са подали ръце на Арий, слушайки кощунствените му думи. Защо трябва да се подава ръка на днешните отстъпници от Христа? И докъде ние, знаещите истината, ще отстъпваме в угода на княза на този свят и неговата свита?

Нали е казано: „**Не участвайте в безплодните дела на мрака, а напротив – изобличавайте ги**“. Така мислят познаващите Единия Истински Бог и пратения от Него Иисуса Христа.

Божията благодатна помощ да е с всички нас – членовете на едната свята, съборна и апостолска Църква, и сега и винаги и във вечни векове. Амин!

2025 г.